

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önerelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769
G.K.
E.K.
-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630

G.K.
Murat KURUM
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435
7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876
G.K.

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870
G.K.

7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225
G.K.

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYDIN ÖZER'İN
TBMM 7/47434 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

1. Antalya ilimizde işletmedeki HES sayısının 23, yapım aşamasındaki HES sayısının 3, üretim lisansı alınan HES sayısının 2, planlanan HES sayısının 11 olduğu doğru mudur? Doğruysa, yıllardır işletilen santrallerin çevreye olumlu/olumsuz etkileri nelerdir?
2. Antalya ilimiz Alanya ilçemiz sınırlarında bulunan Dim Çayı üzerinde zaten bir HES faaliyet gösterirken ikinci bir HES'e ihtiyaç var mıdır? ÇED sürecinde ihtiyaç olup olmadığı göz önünde bulundurulmakta mıdır?
3. Dim Çayı üzerine ikinci bir HES'in yapılmasını istemeyen yöre halkı 17.06.2021 tarihindeki ÇED bilgilendirme toplantısına katılmayarak tavrını göstermiştir. ÇED sürecinde Bakanlığınız, HES'in yaşamlarını direkt olarak etkileyeceği yöre halkının düşüncesini dikkate alacak mıdır?
4. Dim Çayı üzerine planlanan ikinci HES için ÇED olumlu raporunun çıkması halinde yöredeki tarımsal alanların etkilenmeyeceğinin, mevcut su varlığının gıda üretime yönlendirilmesi yerine enerji üretimine ayrılmayacağının bir garantisi var mıdır?
5. Kuraklık tehdidi altındaki ülkemizde, yeraltı su varlıklarımızın da azaldığı bilgisi yanlış mıdır? Yanlış değilse mevcut suyun enerjide kullanılması ne kadar doğrudur?
6. Yeni yapılacak HES'ler daha çok su kaynağını hapsedeceğine göre, bu durum tarımsal üretim için bir tehdit oluşturmaz mı?
7. Mevcut su varlığımızın tarımsal sulamadan çok, enerjiye ayrılmasının yaratacağı sorunlara ilişkin herhangi bir çalışmanız var mıdır?
8. Su varlığımızın enerji üretiminde daha az kullanılması yönünde bir planlamanız var mıdır?
9. Bakanlık olarak hidroelektrik santrallerin çevreye olumsuz etkilerine ilişkin çevre kuruluşlarının raporlarını ve uyarılarını dikkate alıyor musunuz? Bu uyarılar doğrultusunda yaptığınız değerlendirme ve çalışmalar nelerdir?
10. Müsilaj felaketini göremeyen Bakanlığınız, HES tehlikesinin farkında mıdır?

CEVAPLAR:

Bilindiği üzere ülkemizdeki bütün su kaynaklarının plânlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesinden sorumlu kuruluş Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüdür. HES projelerine ilişkin fizibilite raporları da DSİ tarafından hazırlanmakta ve/veya onaylanmaktadır. Bu itibarla, Antalya ilindeki HES projelerine ilişkin sayısal bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığı DSİ Genel Müdürlüğü'nden edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan 25 Kasım 2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği Ek 1 Listesi 15.maddesinde “Kurulu gücü 10MWm ve üzeri olan hidroelektrik santraller”, Ek 2 Listesi 41.maddesinde de “Kurulu gücü 1-10MWm olan hidroelektrik santraller” yer almakta olup, ÇED süreci içerisinde ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte santrallerin hem inşaat (toz, gürültü, biyoçeşitlilik, arazi değişimi vb. etkiler) hem de işletme (toz, gürültü, su kaynağı ekosistemine, flora-faunaya, yöre halkına vb. etkiler) döneminde çevreye olması muhtemel olumlu/olumsuz etkileri incelenip değerlendirilmekte ve olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması ve/veya en aza indirilmesi için alınması gerekli önlemlere ilişkin taahhütler alınmaktadır.

Antalya İli, Alanya İlçesi, Alacami Mah. Dimçayı Üzerinde İleri Enerji Üretim Turizm İnş.San.Tic.Ltd.Şti. tarafından yapılması planlanan "İleri Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali (9.90 MWm- 9.72 MWe)" projesi ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 listesi kapsamında olması sebebiyle, 28.11.2018 tarihinde Bakanlığımıza Proje Tanıtım Dosyası sunulmuş olup, yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, söz konusu proje hakkında 30.09.2020 tarihinde “ÇED Gereklidir” kararı verilmiştir. Bu karar üzerine, ÇED Yönetmeliği'nin 7. Maddesinin (b) bendi gereğince proje ile ilgili Bakanlığımıza ÇED Başvuru Dosyası 11.03.2021 tarihinde sunulmuş ve 17.06.2021 tarihinde Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenmiş olup, söz konusu projenin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci devam etmektedir.

İleri Regülatörü ve HES projesi için hazırlanan özel formatta projenin önem ve gerekliliği, çevresel fayda-maliyet analizi ve eylemsizlik alternatifi çalışmalarının yapılması istenilmektedir.

ÇED sürecinde gerek Bakanlığımızca ve gerekse komisyon üyesi olan kurum/kuruluşlarca, doğal hayat üzerinde olabilecek olumlu veya olumsuz etkiler incelenip değerlendirilmektedir. Hem kurumlar görüşleri ve istemiş olduğu çalışmalar hem de yöre halkının belirtmiş olduğu hususlar, proje hakkında hazırlanacak ÇED Raporunda detaylı olarak değerlendirilecektir.

Bu kapsamda, HES projelerinden kaynaklanan önemli etkilerin başında doğal hayatın devamlılığı için gerekli olan dere yatağına bırakılacak olan çevresel akış miktarı ile projenin bulunduğu havzada mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler ile havzadaki mevcut ve gelecekteki bütün ihtiyaçlar dâhilinde (içme-kullanma, sulama vb.), memba developmanı ve mansap su hakları göz önünde bulundurulmaktadır.

Hidroelektrik Santrallerinin Bakanlığımız tarafından yürütülen ÇED süreçlerinde; evre, doğal hayat ve insan sağlığına ilişkin alınacak önlemlere dair taahhüt edilen hususların yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde evre Kanunu kapsamında gerekli işlemler yapılmakta, idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

2872 sayılı evre Kanunu'nun 10.maddesi gereği yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği kapsamında yer alan tüm faaliyetler için yürütülen ÇED süreci sonucunda verilen ÇED Olumlu Kararı/ ÇED Gerekli Deđildir Kararı nihai bir karar olmayıp, faaliyet başlanılması için diğer kurum kuruluşlar nezdinde alınması gerekli izinlerin de tamamlanması gerekmektedir.